

CONTRIBUȚIA MUNCITORILOR DIN ANINA LA ÎNFĂPTUIREA MASURILOR DE REFACERE ECONOMICĂ ȘI DEMOCRATIZARE A ȚĂRII (1945—1948)

În perioada care a urmat actului istoric de la 23 August 1944, lupta maselor muncitoare conduse de Partidul Comunist Român s-a orientat tot mai mult spre dobândirea definitivă a vechii orînduiri, lichidarea rămășițelor regimului fascist, democratizarea țării și refacerea economiei distruse de război.

Răspunzînd cu însuflețire la apelurile lansate de partidul comunist, muncitorii din centrul minier Anina nu au precupețit nici un efort pentru înfăptuirea sarcinilor majore ale revoluției popular democratice. Încă spre sfîrșitul anului 1944, la Anina, ca și în alte localități bănățene, au loc mitinguri la care se revendică alungarea elementelor reacționare de la cîrma țării și realizarea obiectivelor Platformei Frontului Național Democrat¹. La chemarea P.C.R., minerii din Anina s-au angajat să sporească producția de cărbune, sprijinind astfel aprovizionarea frontului antihitlerist. Îndeplinindu-și angajamentul, ei au reușit să obțină în luna martie 1945 o producție de 80% mai mare decît în luna februarie².

După instaurarea, la 6 Marite 1945, a primului guvern democratic, „expresie a colaborării largi a forțelor ce se pronunțau pentru adînci transformări revoluționare, sociale și politice”³, minerii anineni, deși munceau în condiții extrem de dificile, la 900—1000 m. adîncime, și deși întîmpinau greutăți mari în aprovizionarea cu alimente, și-au intensificat eforturile pentru tămăduirea rănilor provocate de război și consolidarea democrației în țara noastră⁴. Astfel, în luna decembrie 1945, ei au extras zilnic 320 tone cărbune, în ianuarie 1946 — 360 tone, iar pentru luna februarie și-au propus ridicarea producției la 387 tone cărbune pe zi⁵. Aceste rezultate exprimă hotărîrea minerilor din Anina de a contribui la înfăptuirea vastului program de reconstrucție și democratizare

¹ William Marin, Gheorghe I. Oancea, *Mișcarea antifascistă și revoluția populară în Banat*, Timișoara, 1971, p. 289.

² *Ibidem*, p. 299.

³ *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, Editura politică, București, 1975, p. 53.

⁴ „Scînteia”, din 6 februarie 1946.

⁵ *Ibidem*.

a țării elaborat de Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945.

Sprrijinind politica partidului comunist în problema țărănească, muncitorimea din Anina și-a adus un aport substanțial la aplicarea reformei agrare în satele din împrejurimi. La 8 septembrie 1946, de pildă, sute de muncitori din Anina și Reșița s-au deplasat în plasa Sasca Montană pentru a repara uneltele țăranilor. În satele Stinăpări și Cărbunari ei au organizat ședințe publice „după care au mers în pădure împreună cu populația comunelor au procedat la delimitarea pădurilor, spunind în același timp sătenilor ca să înceapă folosirea pădurii”⁶.

Un obiectiv de seamă al clasei muncitoare din Anina, în această perioadă, l-a constituit demascarea și anihilarea acțiunilor de sabotaj inițiate de elementele reacționare. La minele din Anina, precum și la cele din Secul și Doman, conducerea Societății U.D.R. a sabotat deschiderea unor noi puturi, nu a făcut investițiile de capital necesare pentru înlocuirea utilajului tehnic învechit, a împiedicat desfășurarea lucrărilor pentru amenajarea pompelor cu aer comprimat etc.⁷. În această situație minerii anineni au trecut din proprie inițiativă la deschiderea unor noi puturi de mină, asigurând astfel creșterea producției de cărbune, într-o singură lună, cu cu 25—30%⁸. Totodată, ei au cerut ca elementele sabotare de la Direcția Minelor U.D.R. să fie înlăturate fără zăbavă⁹.

La 30 decembrie 1947, în momentul istoric al proclamării Republicii, minerii din Anina au fost în măsură să raporteze, cu îndreptățită mindrie, P.C.R. îndeplinirea exemplară a sarcinilor de producție. Este, astfel, demn de relevat faptul că în cursul anului 1947 ei au sporit producția de cărbune cu mai puțin de 79%¹⁰.

Cu deosebită satisfacție au întâmpinat oamenii muncii din Anina actul naționalizării principalelor mijloace de producție din 11 iunie 1948, care a dat o lovitură hotărătoare proprietății capitaliste, marcînd începutul edificării socialismului în România. Cu prilejul trecerii în patrimoniul statului a întreprinderilor aparținătoare Societății U.D.R., la Anina, în ziua de 11 iunie, a avut loc o mare adunare populară la care a luat parte și un delegat al organizației de partid din Reșița. Participanții la această adunare au subliniat în cuvîntul lor importanța creării în economie a proprietății socialiste, „exprimîndu-și în același timp hotărîrea și atașamentul față de cauza întregului popor”¹¹.

Imediat după promulgarea legii naționalizării, s-a trecut la aplicarea unor măsuri concrete de îmbunătățire a condițiilor de muncă în între-

⁶ Mărturii. *Catalog de documente privind mișcarea comunistă și muncitorească din județul Caraș-Severin*, Ieșița, 1971, p. 29. Vezi și Constantin Brătescu, *Din lupta forțelor democratice pentru înfăptuirea reformei agrare din 1945 în județele Caraș și Severin*, în *File de istorie. Culegere de comunicări și referate privind mișcarea comunistă și muncitorească din județul Caraș-Severin*, Reșița, 1971, p. 56.

⁷ „Scînteia” din 1 decembrie 1946.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ William Marin, Gheorghe I. Oancea, *op. cit.*, p. 335.

¹¹ „Flamura” din 5 iunie 1973.

prinderi. Dintr-un proces-verbal încheiat la 15 noiembrie 1948, în ședința comitetului de fabrică de la Fabrica de șuruburi din Anina, rezultă că la această întreprindere factorii de răspundere au acționat cu promptitudine, acordând atenția cuvenită respectării normelor de igienă a muncii și prevenirii accidentelor de muncă¹².

Conștienți de faptul că au devenit stăpîni de drept ai mijloacelor de producție, muncitorii din Anina, sub îndrumarea organizațiilor de partid, au căutat soluții practice pentru asigurarea bunului mers al producției. Au fost redeschise astfel noi puțuri, iar între echipele de mineri se desfășura zi și noapte o pasionată întrecere pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan. Dorința vie a minerilor anineni a fost aceea „ca prima aniversare a Republicii Populare Române să-i găsească cu sarcinile îndeplinite față de partidul clasei muncitoare”¹³. În același timp muncitorii de la calea ferată silvică s-au angajat ca pînă la 30 decembrie 1948 să depășească planul cu 180% și să reducă prețul de cost al tonei kilometrice de la 10,66 lei la 8 lei¹⁴. Ei au chemat la întrecere pe muncitorii de la C.F.R. și pe cei de la Căile ferate uzinale¹⁵.

La Fabrica de șuruburi din Anina, după cum reiese dintr-un raport de activitate pe anul 1948, producția a crescut de la 763 tone în 1947, la 2050 tone în 1948. Raportul precizează însă că această creștere „are loc în perioada iunie—decembrie”, deci după naționalizare¹⁶. Prețul de cost, la aceeași întreprindere, s-a redus în perioada 1 iunie—31 decembrie 1948 cu 22,20% față de perioada 1 ianuarie—11 iunie 1948¹⁷. În raport sînt consemnate și unele neajunsuri, subliniindu-se necesitatea înlăturării lor în cel mai scurt timp pentru ca salariiții acestei întreprinderi să să obțină în viitor „rezultate și mai bune”¹⁸.

Succese remarcabile au obținut pînă la sfîrșitul anului 1948 și colectivele de muncitori de la Ocolul silvic, Fabrica de cherestea, Uzina electrică și mecanică etc. La Ocolul silvic, de pildă, sarcinile de plan au fost depășite cu 340% la producție și cu 150% la transporturi¹⁹. Pentru abnegația cu care au muncit, doi mineri anineni au fost decorați cu „Ordinul Muncii” cl. III-a, această distincție constituind „o recunoaștere a muncii minerilor din Anina, cărora exemplul celor toi tovarăși trebuie să le fie un îndemn la muncă pentru realizarea și depășirea primului plan economic al Republicii noastre”²⁰.

¹² Documentul (neinventariat) se păstrează la Consiliul popular al orașului Anina.

¹³ „Flamura Roșie” din 30 decembrie 1948.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Documentul (neinventariat) se păstrează la Consiliul popular al orașului Anina.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ „Flamura Roșie” din 16 ianuarie 1949.

²⁰ *Ibidem*.

Străduințele oamenilor muncii din Anina se înscriu în ansamblul eforturilor depuse de întregul popor pentru îndeplinirea sarcinilor revoluției democrat populare și trecerea la edificarea orînduirii socialiste în țara noastră.

ION POPA

LA CONTRIBUTION DES OUVRIERS D'ANINA A LA RÉALISATION DES
MESURES DE REDRESSEMENT ÉCONOMIQUE ET LA DÉMOCRATISATION
DU PAYS

(R é s u m é)

Dans la période contenue entre les années 1945—1948, les masses ouvrières d'Anina à côté du prolétariat de l'entier pays ont répondu avec enthousiasme aux appels lancés par le P.C.R., pour le redressement économique et la démocratisation du pays.

Sous la direction des organisations communistes, les ouvriers d'Anina ont fait des efforts soutenus pour le redressement des outillages industriels détruits dans les années de la guerre, pour éliminer les actions de sabotage entreprises par les éléments réactionnaires, en assurant ainsi l'augmentation continue de la production. Ils ont soutenu sans réserves la réalisation des mesures de démocratisation du pays et de l'acte historique de la nationalisation des principaux moyens de production au 11 juin 1948.